

Basant Singh v. Sham Kaur, etc. (Gujral, J.)

ਰਿਵੀਜਨਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ
ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਜੇ. ਜੇ.
ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ
ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ, ਆਦਿ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1968 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜਨ ਨੰਬਰ 16-ਆਰ

ਅਕਤੂਬਰ 12, 1970।

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਐਕਟ (V of 1898) — ਸੈਕਸ਼ਨ 488 — ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ— ਕੀ ਧਾਰਾ 488(1) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਤੀ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਤੀ ਲਈ ਇਹ ਬੋਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਪਤਨੀ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੁੱਖ-: ਤੈਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਆਸਰਾ ਜੇ ਉਹ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ

ਵਿਆਖਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਜਾੜ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਖਾਨੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ "ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਉਚਿਤ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (3) ਇਸਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 23)

1 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤ 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

438, ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਆਲੀ ਰਾਮ ਪੁਰੀ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਉਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1687-ਏ, ਮਿਤੀ 13 ਦਸੰਬਰ, 1967, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ, ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1967, ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। 50 ਅਤੇ ਰੁ. ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 20.

ਜੀ. ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਸੁਰਜੀਤ ਬਿੰਦਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

(1) ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਪਤੀ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 50. ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ, ਛੋਟੇ, ਰੁ 20 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਭੱਤੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰੀਬ 18 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਥੋਂ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪਰ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਛੋਟੀ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਰਕਮ। ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਛੋਟੀ ਲਈ 100 ਰੁਪਏ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। - ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਸਨੇ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਜੋਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੁਹਰਾਈ।

(3) ਇੱਕ ਗਲਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਚਰਚਾ ਸੀ, “ਮੈਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਝੁਕਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ”, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੁ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

ਅਤੇ ਰੁ. ਆਪਣੀ ਧੀ, ਛੋਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 20।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

(4) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਕੀ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488, ਕਲਾਜ਼ 3 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੇਸ਼ਕਸ਼, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤਨੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਖਤਾ ਕਾਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਮਰਥਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਬਾਰੇ ਉਸਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਜੇ ਇੰਦਰਾ ਲਾਲ, ਜੇ.—(4) ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 13 ਦਸੰਬਰ, 1967 ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਸ. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 488, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ? ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂਕਿ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (1) ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ 488, ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

z

(1) ਏਆਈਆਰ 1960 ਪੀ.ਬੀ. 221.

ਕੋਡ, ਆਰ.ਪੀ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ., ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਵਸਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਐਕਸ ਕੌਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2) ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਆਰ.ਪੀ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 488(3) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 488(1) ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰਪੀ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ., ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰੋਸ਼ਨ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਅਜ਼ੀਮ (3), ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਪਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1943, ਲਾਹੌਰ 59 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜਲਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਉਕਤ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।

(6) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜੁਲਾਈ, 1967 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ

ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਜ਼ੀਆ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 200. ਇਸ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਅਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਜਰਾਲ, ਜੇ.- (7) ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ। ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਬਰਾਜਵਾਲਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 488 ਤਹਿਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਰੀਬ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਛੋਟੇ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੋ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧੀ ਜਿਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਂਝ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਾ ਚੱਲ ਸਕੀ ਤੇ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ

(2) ਏਆਈਆਰ 1962 ਪੀ.ਬੀ. 247

(3) ਏਆਈਆਰ 1943 ਲਾਹ. 59.

ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਛੋਟੀ ਸਮੇਤ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।

(8) ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ; ਸਹਾਇਤਾ; ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਤਣਾਅ. 31 ਜੁਲਾਈ, 1967 ਦੇ ਇੱਕ ਸਬੰਧ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ 50 ਅਤੇ ਰੁ. ਧੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ 20 ਰੁਪਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 13 ਦਸੰਬਰ, 1967 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(9) ਵਿਦਿਆਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

(10) ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ? ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਈ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਡਾ : ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (1) ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ) ਵਿਚ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. (ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਜੋਂ) ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਵਸਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

(11) ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ

(9) A.I.R. 1957 Afi. 658.

ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਤੋਂ (5) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

"488. (1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇੱਕ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਮਾਸਿਕ ਦਰ 'ਤੇ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵੀ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(2) ਅਜਿਹਾ ਭੱਤਾ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਹਰ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਾਲਕਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ, ਅੱਗੋਂ, ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਹੋਵੇ।

(4) ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ

- ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।
- (5) ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। .

ਜੇ

(12) *ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਡਾ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (1)* ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਪਤੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਇਹ ਪਤੀ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਜੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇਨਕਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਜੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦਾ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 488 (3) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 488 (1) ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪਤੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭਰੋਸਾ *ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਵਸਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2 ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।*

- (13) *ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਵਸਾਵਾ ਸੀ ਕੇਸ (2)*, ਆਰ:ਪੀ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ., ਨੇ *ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਸ ਕੇਸ (1)* ਵਿੱਚ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 253

ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਆਦਿ (ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ.)

ਕੇਸ ਆਰ.ਪੀ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। *ਦੀਵਾਰ ਸਿੰਘ ਵਸਾਵਾ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਆਰ.ਪੀ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਓਬਟਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸੱਚ। ਇਸ

ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 488 (1) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। (). ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਛੱਡ ਕੇ, *ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (2) ਵਿਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, " *ਇਸ ਧਾਰਾ* ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਤੇ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਪਬੰਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦਾ, ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, *ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਕਿ *ਰਣਜੀਤ ਰਊਫ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ਵਿੱਚ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉੱਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ।

(14) *ਦੇਵਾਂਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੇ ਕੇਸ* (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਰ ਪੀ .ਖੋਸਲਾ ਨੇ *ਰੋਸ਼ਨ ਬਾਨੋ ਬਨਾਮ ਅਜ਼ੀਮ* (3)। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬੇਤੁਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤੱਥ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਸਨ. ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਘਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਕਵੇਂ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਡਿਵਾਲਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 5. ਪਤਨੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਰੁਪਏ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਏ। 5 ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ. ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰੇ। 1 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 5. ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ. ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 488 ਤਹਿਤ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 5 ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂ ਖੁਆਇਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਂ - ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪਤੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(15) ਆਈਓਨਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, 3 ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 1 ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਐੱਸ ਟਨ ਆਰ ਮਾਲਵੀਆ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁੰਨੀ ਦੇਵੀ ਮਾਲਵੀਆ (4) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ! ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਪਤਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 1951 ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 1955 ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 40. ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਲਾਭ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ? ਸੈਕਸ਼ਨ 488. ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਗ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪਤਨੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਭਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ MC ਦੇਸਾਈ, ਜੇ., ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(4) ਏਆਈਆਰ 1959 ਸਾਰੇ. 767

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅੰਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਹ ਮੰਨੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਵਾਕ ਇੱਕ ਕੌਲਨ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਸਟਾਪ ਨਾਲ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, - ਕੇਵਲ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਜੋਂ।

(9) A.I.R. 1957 Af. 658.

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ" ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ "ਆਰਡਰ" ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੱਕ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਇਲਾਵਾ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ "ਆਰਡਰ" ਵਜੋਂ, ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ "ਉਪ-ਧਾਰਾ" ਦੀ ਬਜਾਏ "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ। ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

. (1)

ਜੇਕਰ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ; ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) 'ਤੇ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੀਬਿਤ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਹੈ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ "ਉਪ-ਧਾਰਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਜਾਏ "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। "ਸਬ ਸੈਕਸ਼ਨ" ਦੀ ਬਜਾਏ "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੋ ਵਿਸੋ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ।

(16) TherTherenseemsb tonbebnobisbasis tfor thisi assumption3 espec ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਆਰਡਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਸਬੰਧੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ (3) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੱਕ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਕਿ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) 'ਤੇ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸੀਮਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ "ਉਪ-ਧਾਰਾ" ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੇਵਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ "ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਜਾਏ "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। -ਸੈਕਸ਼ਨ", ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੋ

ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ, "ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। (1)। ਇਹ ਰਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)I ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਵਜ਼ੂਈ ਆਫ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵੀ "ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਸੀਮਤ ਹੈ।

(17) ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਸਰੀ ਤਰਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, *ਰਾਮਜੀ ਮਾਲਵੀਆ ਦੇ ਕੇਸ* (4) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੌਕਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 488(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। *ਰਾਮਜੀ ਮਾਲਵੀਆ ਦੇ ਕੇਸ* (4) ਦੇ ਤਰਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੌਕਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿਅਰਥ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਧੀਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤੀ ਲਈ ਸ਼ਰਤੀਆ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੀਕਰਨ "ਕੋਈ ਪਤਨੀ ਨਹੀਂ . ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ" ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪ ਭਾਗ ਰਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤਾ ਅਜੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(18) ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ *ਰਾਮਜੀ ਮਾਲਵੀਆ ਦੇ ਕੇਸ* (4) ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਈ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(19) *ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। *ਸੁਲਤਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਿਤਾਬ ਬੀਬੀ* (5) ਵਿੱਚ, ਕੈਪਬੈਲ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ? ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਤਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ

ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੱਚਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, *ਭਵਰਲਾਲ ਬਨਾਮ ਗੀਤਾ ਬਾਈ*, (6) ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਤੀ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹੀ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(5) ਏਆਈਆਰ 1926 ਲਾਹ. 536.

(6) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਮਪੀ 221.

ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ ਗਲਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ ਵੀਸੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰਹਿਮਾਨ *ਮੀਰ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਟੀ. ਸਾਰਾ ਬੋਗਮ*, (8) ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(20) ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਂਵੇ ਨਿਰਣਾ (ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾ

(9) A.I.R. 1957 Af. 658.

488 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਪਬੰਧ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। *ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ* ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (1) ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵੀ ਪਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।), ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਪਤੀ ਕੋਲ ਕਾਫੀ ਸਾਧਨ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੀ ਸਾਂਭਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਮਾਲਕਣ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

(21) *ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ਵਿੱਚ, ਐਚ. ਸਈਅਦ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਨਗਰਹੱਥ ਪਰਵੀਨ ਤਾਜ ਬੇਗਮ (8), ਕੇ.ਐਸ. ਹੇਗਡੇ, ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ੋਧ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਗਡੇ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਧਾਰਾ ਹਾਸ਼ੋਹੀਣੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਕਸਾਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

(22) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਅਰਥ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਅਤੇ ਉਹ- ਉਸ ਕੋਲ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 488 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 488 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੰਬੰਧ ਰੂਪ ਦੀਆਂ ਹਨ: e ਅਤੇ 1 ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਆਸਰਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। (ਗੁਜਰਾਲ ਜੇ.)

(ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ / ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਸਫਲ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ (9) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਧਾਰਾ 488

ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਆਰਡਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ।

(23) ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਤੀ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਤੀ ਲਈ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਉਹ ਪਤਨੀ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਵੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਸਨ ਕਿ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਥੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਤੀ। ਇਸ ਲਈ, "ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ" I ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਉਚਿਤ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸਦੇ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 488 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(24) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ - ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ. ਇਸ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ 31 ਜੁਲਾਈ, 1967 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਚ.ਆਰ. ਸੇਢੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐੱਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ

ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੀਡਿਤ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਬੀ ਜੋਧਮਲ ਕੁਠਿਆਲਾ - ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1966 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 43

ਅਕਤੂਬਰ 14, 1970

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI) — ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਤੇ 12 — ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1940 ਦਾ XV) — ਸੈਕਸ਼ਨ 14-ਏ (1) — ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਰਕਮ — ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ — ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ — ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ" ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫੇ" ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ — ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ — ਕੀ ਰਕਮ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਏ(7) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਪੂਰਵਜ ਕੀ ਹੈ। ਮੂਲ ਰਕਮ ਜਿਸ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਦੋਂ